

ปัญหายาเสพติดที่สะท้อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ประเชิญ ฤกษ์อรุณ ศศ.ม.*

*สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมของข้อมูลข่าวสาร (Information Society) และการพัฒนาของเทคโนโลยีสื่อสาร โดยสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถทำให้บุคคลบนโลกนี้มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้ อีกทั้งการสื่อสารก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ข้อมูลข่าวสารถูกนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ไปสู่หน้าจอโทรศัพท์มือถือระบบนิวส์สัมผัส มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความคิดเห็น เป็นเหตุทำให้ข้อมูลข่าวสารมีการขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความคิด ความเจริญงอกงามทางปัญญา สามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบหลักด้านการพัฒนาวิชาการและบริการบำบัดรักษายาเสพติด รวมทั้งการวิจัย ถ่ายทอดองค์ความรู้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของสังคมที่ต้องติดตามข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พร้อมกันนั้นในฐานะหน่วยงานวิชาการยังต้องนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้ บทความ ข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อสังคมอย่างถูกต้อง โดยอาศัยความรู้ที่อ้างอิงหลักวิชาการที่น่าเชื่อถือ จึงได้รวบรวมเรื่องราวข่าวยาเสพติดจากเว็บไซต์ต่างๆ ในปี พ.ศ. 2559 ที่สะท้อนปัญหาเสพติดผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

ถกปรับแก้ปัญหายาเสพติด เน้นดึงผู้เสพเข้าระบบบำบัดมากกว่าลงโทษคุมขัง¹

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเรื้อรัง และยังมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังมีมากกว่าคดีอื่นๆ กระทรวงยุติธรรม จึงเตรียมจัดทำร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อกำหนดแนวทางแก้ปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับประเทศไทย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย หรือ TIJ ได้เปิดเวทีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำเสนอนโยบายยาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยระบุว่า ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นทุกปี แม้ว่าจะมีการใช้งบประมาณเฉลี่ยปีละ 10,000 ล้านบาทเพื่อป้องกัน ปราบปราม และบำบัดผู้ติดยาเสพติด กระทรวงยุติธรรมจึงต้องจัดทำร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด โดยหวังจะบรรเทาสถานการณ์ดังกล่าว

จากการสำรวจของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) พบว่า ในปี 2551 มีผู้ต้องขังคดียาเสพติดร้อยละ 50 ของผู้ต้องขังทั้งหมด ก่อนจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 ในปี 2555 และร้อยละ 70 ในปี 2558

นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผอ.สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) กล่าวว่า การแก้ปัญหาคควรเริ่มจากการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย จากเดิมที่เน้นการปราบปรามมากกว่าป้องกันและบำบัด ทำให้ผู้เสพจำนวนมากถูกลงโทษคุมขังและถูกตีตราว่าเป็นคนมีประวัติอาชญากรรม ทำให้ไม่สามารถเริ่มชีวิตใหม่ในสังคม สุดท้ายจึงต้องเข้าสู่วงจรเดิมและทำผิดซ้ำอีก

ทั้งนี้ได้นำเสนอผลสำรวจ “เสียงสะท้อนของสาธารณชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด” ของสำนักวิจัยซูเปอร์โพลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 5,579 คน พบว่า ประชาชนร้อยละ 81.6 ระบุว่า การทำสงครามยาเสพติดไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ยั่งยืน ร้อยละ 61.6 ระบุว่า การจับกุมผู้เสพและผู้ครอบครองยาเสพติดจำนวนน้อย ไม่ใช่การแก้ปัญหที่ดี โดยประชาชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 69.3 ระบุว่า การบำบัดด้วยวิธีตามอาการเป็นวิธีแก้ปัญหที่ดีที่สุด

นายกิตติพงษ์นำเสนอนโยบายยาเสพติดของประเทศโปรตุเกส ที่ประสบความสำเร็จในการเยียวยาผู้ใช้สารเสพติด โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า Decriminalisation policies หรือ การวางฐานะให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากรรม และการเสพลือว่าไม่ผิดกฎหมายอาญา หากครอบครองในปริมาณที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในเบื้องต้นผู้เสพจะได้รับการคัดกรอง จากคณะกรรมการยับยั้งการใช้สารเสพติดที่นำโดยแพทย์ นักสังคม และนักจิตวิทยา ก่อนจะดำเนินการตามมาตรการทางสาธารณสุข หรือมาตรการทางปกครอง และติดตามผลโดยคณะกรรมการยับยั้งการใช้สารเสพติด หรือพนักงานคุมประพฤติ ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้สถิติการใช้ยาของโปรตุเกสลดลง และอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากลุ่มประเทศที่ใช้นโยบาย

ลงโทษทางอาญา และทำให้ผู้ติดยาหันมาเข้าสู่มาตรการบำบัดเพิ่มขึ้นถึง 400 เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งคดียาเสพติดในชั้นศาลลดลงถึงร้อยละ 66

กรณีศึกษานโยบายของโปรตุเกส จึงนำมาสู่แนวคิด “โปรตุเกสโมเดล” เสนอให้กระทรวงยุติธรรม ปรับกระบวนการทัณฑ์และนโยบายจากภารกิจด้านยุติธรรมไปสู่ด้านสาธารณสุข ปรับปรุงกฎหมายและอุปสรรคให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิบัติต่อผู้เสพในทิศทางใหม่ ปรับวิธีการบังคับใช้กฎหมายและแนวปฏิบัติจากมาตรการทางอาญาไปสู่มาตรการทางปกครอง สร้างระบบสมัครใจบำบัด และปรับทัศนคติของสังคมให้โอกาสผู้เคยติดยา

ด้าน พล.อ.ไพบุลย์ คุ่มฉายา รมว.ยุติธรรม กล่าวว่า ทิศทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรมุ่งไปสู่ระบบสาธารณสุขและระบบสุขภาพ จึงจัดประชุมเพื่อหารือ และจะประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อแยกแยะและคัดกรองให้ผู้เสพให้เป็นผู้ป่วย แต่ขอให้เชื่อมั่นว่านโยบายการปราบปรามยังมีอยู่ และยาเสพติดยังเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะอยู่ประเภทหนึ่งหรือประเภทสองก็ตาม โดยจะมุ่งไปทำลายแหล่งผลิตและผู้ค้ารายใหญ่

“ในการดำเนินงานระดับชาติ เรามีสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่วนในระดับภูมิภาคจะบริหารจัดการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ โดยให้อำนาจหน้าที่กับทุกองค์กรตามแนวทางประชารัฐ ให้ความสำคัญเกิดจากชุมชน ส่วนทางกระทรวงสาธารณสุขได้รับเรื่องนโยบายบำบัดผู้ติดยาเรียบร้อยแล้ว และได้เริ่มดำเนินการแล้ว แม้ว่าอาจจะขัดสนเรื่องบุคลากร สถานที่ก็จะค่อยๆ แก้ไขและดำเนินการต่อไป หากได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายก็จะสำเร็จได้ไม่ยาก”

ทั้งนี้ยังมีความคิดเห็นในที่ประชุมที่มีความกังวลว่า กรณีที่ผู้เสพไม่ต้องรับโทษตามคดีอาญา อาจเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ท้ายที่สุด ผลสรุปของเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในครั้งนี้นี้ จะถูกนำไปเสนอต่อกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงสาธารณสุขอีกครั้ง เพื่อการประมวลกฎหมายยาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยต่อไป

ที่มา : <http://news.thaipbs.or.th/content/255011>

สรุปข่าว นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผอ.สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) ได้เสนอในที่ประชุม เกี่ยวกับนโยบายยาเสพติดของประเทศโปรตุเกส ที่ประสบความสำเร็จในการเยียวยาผู้ใช้สารเสพติดโดยใช้วิธี Decriminalisation policies หรือการวางฐานะให้ผู้เสพเป็นผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากรรม การเสพติดถือว่าไม่ผิดกฎหมายอาญา หากครอบครองในปริมาณที่กฎหมายกำหนด จึงมาสู่แนวคิด “โปรตุเกสโมเดล” เสนอให้กระทรวงยุติธรรมปรับกระบวนการทัณฑ์และนโยบายด้านยุติธรรมไปสู่สาธารณสุขและระบบสุขภาพ

ยังไม่ถอด “กัญชา” จากบัญชียาเสฟตติ²

อย. ย้ำยังไม่มีถอดกัญชาออกจากบัญชียาเสฟตติ และไม่มีการขึ้นทะเบียนเป็นยาสมุนไพร

จากกระแสข่าวถอดกัญชาออกจากบัญชียาเสฟตติประเภท 5 มาเป็นยาสมุนไพร หรือ ยาควบคุมเพื่อใช้รักษามะเร็ง อย. เผยปัจจุบันยังไม่มีการเสนอให้มีการถอดกัญชาจากบัญชียาเสฟตติให้โทษในประเภท 5 และยังไม่มีการขึ้นทะเบียนยาจากกัญชาแต่อย่างใด

นายแพทย์บุญชัย สมบูรณ์สุข เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เปิดเผยว่า จากกรณีที่มีกระแสข่าวคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยยาเสฟตติให้โทษตามที่ อย. เสนอ โดยให้ถอด “กัญชา” ออกจากบัญชียาเสฟตติให้โทษในประเภท 5 ที่ห้ามครอบครองมาเป็นยาสมุนไพรหรือ ยาควบคุมให้ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์เพื่อใช้รักษามะเร็ง นั้น อย. ขอชี้แจงว่าปัจจุบันกัญชายังจัดอยู่ในกลุ่มยาเสฟตติให้โทษในประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสฟตติให้โทษ พ.ศ. 2522 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจะได้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมยาเสฟตติให้โทษ และ อย. ยังไม่มีการรับรองให้ใช้กัญชาหรือรับขึ้นทะเบียนยาจากกัญชาแต่อย่างใดเนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยทางวิชาการในคนเพียงพอที่จะยืนยันว่าสามารถรักษาโรคมะเร็งได้

ปัจจุบันในต่างประเทศมีการใช้ยาที่ได้จากสารสกัดของกัญชาและที่เป็นสารสังเคราะห์ โดยมีข้อบ่งใช้ของยา ได้แก่ เพื่อบรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียนที่เกิดจากการใช้เคมีบำบัดในผู้ป่วยมะเร็ง เพิ่มความอยากอาหารในผู้ป่วยโรคเอดส์ รักษาภาวะปวดเกร็ง ในผู้ป่วยโรคปลอกประสาทเสื่อมแข็ง รักษาอาการปวดในผู้ป่วยโรคมะเร็ง ส่วนการนำกัญชามาใช้ในการรักษาโรคนั้น ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัย เช่น การศึกษาวิจัยในการรักษาผู้ป่วยมะเร็งชนิดต่างๆ เป็นต้น ในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยังไม่มีการรับรองให้มีการนำพืชกัญชามาใช้ในการรักษาโรคมะเร็งเนื่องจากยังไม่มีข้อมูลการศึกษาวิจัยทางคลินิกในคนเพียงพอที่จะยืนยันประสิทธิผลและความปลอดภัย ทั้งนี้ อย. ยังคงมุ่งมั่นส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ดี มีประสิทธิภาพในการรักษา และไม่เคยปิดกั้นความก้าวหน้าทางวิชาการแต่อย่างใด

ที่มา : <http://www.komchadluek.net/news/edu-health/240832>

สรุปข่าว นายแพทย์บุญชัย สมบูรณ์สุข เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เปิดเผยว่า กัญชายังจัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 และ อย.ยังไม่มีการรับรองให้ใช้กัญชาหรือรับขึ้นทะเบียนยาจากกัญชาแต่อย่างใด เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยทางวิชาการในคนเพียงพอที่จะยืนยันว่าสามารถรักษาโรคมะเร็งได้ ส่วนในต่างประเทศ การนำกัญชามาใช้ในการรักษาโรค ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัย

อย. เตรียมเสนอแก้ กม.ให้ใช้กระท่อมทางการแพทย์ได้³

นพ.วันชัย สัตยาวิฑูรย์พงศ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า พืชกระท่อมปัจจุบันจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จะได้อนุญาตเป็นแต่ละราย และห้ามมิให้ผู้ใดเสพพืชกระท่อม ฝ่าฝืนมีโทษจำหรือปรับ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากช่วงที่ผ่านมา มีแพทย์และนักวิจัยหลายฝ่ายเห็นว่าพืชกระท่อมมีสรรพคุณทางยา มีฤทธิ์ช่วยลดความเจ็บปวด เลยจึงขอให้มีการแก้ไข ดังนั้น อย. ได้พิจารณาและจะเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำพืชกระท่อมมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ ทั้งการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ และเพื่อประโยชน์ในการรักษาโรค โดยมีการปรับแก้ถ้อยคำมาเป็น “ห้ามมิให้ผู้ใดเสพพืชกระท่อม เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จะประกาศกำหนดตำรับยาที่ใช้เสพ เพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยสาขาเวชกรรมไทยหรือผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์”

ขณะนี้กำลังดำเนินการอย่างรอบคอบ โดยจะพิจารณาผลกระทบทางด้านสาธารณสุขและสังคม เนื่องจากยังมีปัญหาการเสพพืชกระท่อมแพร่ระบาดในหมู่วัยรุ่น

นพ.วันชัย กล่าวอีกว่า ปัจจุบันสหประชาชาติยังไม่ได้ประกาศควบคุมพืชกระท่อมตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ แต่ได้ขอให้ประเทศสมาชิกเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์การใช้พืชกระท่อมในประเทศของตนเอง ซึ่งจากข้อมูลพบว่า มีหลายประเทศที่ควบคุมการใช้พืชกระท่อม เช่น ออสเตรเลีย พม่า มาเลเซีย เป็นต้น ส่วนประเทศเดนมาร์ก ลัตเวีย ลิทัวเนีย โปแลนด์ โรมาเนีย และสวีเดนนั้นมีการควบคุมพืชกระท่อม และสารไมทราไจนีน (Mitragynine) และเซเวนไฮดรอกซีไมทราไจนีน (7-Hydroxymitragynine) ด้วย

ที่มา : <http://www.manager.co.th/UpToDate/ViewNews.aspx?NewsID=9590000107255>

สรุปข่าว พืชกระท่อมปัจจุบันจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 เนื่องจากมีนักวิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยทางการแพทย์ พบว่ามีสรรพคุณทางยา มีฤทธิ์ช่วยลดความเจ็บปวด จึงขอให้มีการแก้ไข ดังนั้น อย.ได้พิจารณาและจะเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำพืชกระท่อมมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้ ทั้งการศึกษาวิจัยทางการแพทย์และเพื่อประโยชน์ในการรักษาโรค

วอนหยุดแชร์! “ไว ด้วยสตรอว์เบอร์รี” ไม่ใช่ยาเสพติดตัวใหม่⁴

ป.ป.ส.วอนหยุดแชร์ข่าวลือเก่า “ไว ด้วยสตรอว์เบอร์รี” ไม่ใช่ยาเสพติดตัวใหม่ ชี้ ข่าวเก่าปี 57

จากกรณีในโลกสังคมออนไลน์ มีการส่งข้อความผ่านแอปพลิเคชันไลน์ เตือนภัย “ขณะนี้ มียาเสพติดชนิดใหม่รู้จักกันในชื่อ “ไว ด้วยสตรอว์เบอร์รี (strawberry quick)” เป็นสิ่งที่น่ากลัวที่แพร่หลาย อยู่ตามโรงเรียนขณะนี้ โดย ยาเหล่านี้มีลักษณะเป็นเม็ดคริสตัลที่คล้ายขนมสตรอว์เบอร์รีป๊อปที่ เป็นลูกอมที่เวลาละลายจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าแตกป๊อปในปาก มีกลิ่นเหมือนสตรอว์เบอร์รี และมีการแจกจ่ายให้เด็กตามสนามโรงเรียน พวกเด็กๆ จะเรียกว่า เม็ดสตรอว์เบอร์รี หรือไวด้วยสตรอว์เบอร์รี

ล่าสุด (26 พ.ย. 59) นายนิยม เต็มศรีสุข รองเลขาธิการ ป.ป.ส. ชี้แจงกรณีดังกล่าว ระบุว่า จากการตรวจสอบของ สำนักงาน ป.ป.ส. พบว่า ข้อความดังกล่าวนี้มีการเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ ตั้งแต่ ปี 2557 ซึ่งขณะนั้นได้มีการส่งเจ้าหน้าที่ออกสุ่มตรวจขนมที่มีลักษณะดังกล่าว ปรากฏว่า ตรวจไม่พบยาเสพติดผสมอยู่ สำหรับการตรวจพิสูจน์ในห้องปฏิบัติการของสถาบันวิชาการและตรวจพิสูจน์ ยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. ก็ไม่เคยได้รับตัวอย่างที่มีลักษณะดังกล่าว รวมทั้งได้ประสานไปยัง สำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์พิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็ไม่เคยได้รับตัวอย่างมาตรวจพิสูจน์เช่นกัน และขณะนี้ยังไม่พบกรณีนี้

ที่มา : <http://news.mthai.com/general-news/535121.html>

สรุปข่าว ได้มีการเผยแพร่ข่าวยาเสพติดตัวใหม่ในสังคมออนไลน์ มีชื่อเรียกว่า “strawberry quick” เนื่องจากมีลักษณะคล้ายขนมสตรอว์เบอร์รีป๊อปที่แพร่ระบาดในโรงเรียนนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ได้สุ่มตรวจขนมดังกล่าว ปรากฏว่าไม่พบยาเสพติดผสมอยู่ และเป็นข่าวที่เผยแพร่ในสังคมออนไลน์ตั้งแต่ ปี 2557 จึงขอความร่วมมือให้หยุดการส่งต่อ

Tramadol ภัยร้ายใกล้ตัว⁵

สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี ได้ศึกษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ยา Tramadol และสัณฐานรื้อย ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมาพบว่าผู้เข้ารับการบำบัดรักษาในกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2557 – 2559 พบผู้ป่วย Tramadol จำนวน 5 ราย 9 ราย และ 46 ราย ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยสัณฐานรื้อยจำนวน 50 ราย 80 ราย และ 114 รายตามลำดับ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เสพเมื่อหายาที่ผิดกฎหมายไม่ได้ก็จะหายาที่สามารถซื้อได้ง่ายจากร้านขายยาแทน

Tramadol เป็นยาแก้ปวดในกลุ่มโอปิออยด์ (opioids) ออกฤทธิ์เหมือนมอร์ฟิน รูปแบบยาเม็ด และยาแคปซูล สามารถซื้อได้ตามร้านขายยาทั่วไป โดยจัดเป็นยาอันตรายมีกำหนดให้ร้านขายยาสามารถขายได้ครั้งละไม่เกิน 20 เม็ดหรือแคปซูลต่อคนต่อครั้ง และห้ามขายให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในทุกกรณี แต่ก็พบว่ามีการลักลอบขายให้กับวัยรุ่นเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิด ทั้งการใช้เสพแบบยาเดี่ยวและผสมกับเครื่องดื่มชนิดต่างๆ เช่น น้ำอัดลม เครื่องดื่มชูกำลัง เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ แม้กระทั่งนำมาผสมกับน้ำในกระป๋องและยาต่างๆ เช่น ยานอนหลับ (alprazolam) ยารักษาภูมิแพ้ (dimenhydramine) ยาแก้ไอ (codeine) หรือที่รู้จักในชื่อ “สัณฐานรื้อย” โดยหลังจากดื่มเครื่องดื่มที่ผสม Tramadol เข้าไป จะเกิดอาการเคลิ้มสุข (euphoria) ทำให้ผู้ใช้มีความต้องการใช้ทุกวัน และเมื่อใช้อย่างต่อเนื่องทำให้มีความต้องการปริมาณยาที่เพิ่มมากขึ้น จนเกิดอาการติดยา (addiction) และนำไปสู่การถอนยาได้ หากไม่ได้รับยาเข้าสู่ร่างกาย การติดยาดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาของตัวยา คือ ออกฤทธิ์กระตุ้นมิวรีเซพเตอร์ (μ -receptor) ทำให้เกิดการปลดปล่อยสารสื่อประสาทโดพามีน (dopamine) ที่สมอง มีผลทำให้เกิดอาการเคลิ้มสุข และการติดยา

ในทางการแพทย์ Tramadol ใช้รักษาอาการปวดรุนแรงปานกลางถึงรุนแรงมาก ขนาดยาที่ใช้คือ 50-100 มิลลิกรัม รับประทานทุก 4-6 ชั่วโมง โดยขนาดยาสูงสุดต่อวันคือ 400 มิลลิกรัม ผลข้างเคียงของ Tramadol พบได้ตั้งแต่ไม่รุนแรง เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องผูก มือสั่น ใจสั่น ความดันโลหิตต่ำ มึนงง ง่วงซึม ประสาทหลอน จนถึงรุนแรงระดับนำไปสู่การเสียชีวิต เมื่อเสพในขนาดสูงตั้งแต่ 500 มิลลิกรัม (10 เม็ด) ขึ้นไป เช่น ชัก กดศูนย์การหายใจของร่างกาย หรือซีโรโทนินซินโดรม (serotonin syndrome) ซึ่งจะมีอาการแสดงในหลายๆ ระบบของร่างกายพร้อมกัน เช่น กล้ามเนื้อเกร็งกระตุกร่วมกับความดันโลหิตสูง เกิดภาวะไข้สูงเกิน (hyperpyrexia) นำไปสู่อาการแทรกซ้อน คือ ภาวะกล้ามเนื้อลายสลาย (rhabdomyolysis) ภาวะลิ่มเลือดกระจายทั่วไปในหลอดเลือด (disseminated intravascular coagulation) ภาวะไตวายเฉียบพลัน (acute kidney injury) ซึ่งอาการเหล่านี้จะเกิดมากขึ้นในผู้ที่ใช้อยาหลายตัวร่วมกันโดยเฉพาะยาด้านอาการซึมเศร้าในกลุ่ม MAOIs และ SSRIs หรือยาแก้ไอ เช่น dextromethorphan รวมถึง

การใช้ยาเสพติดบางชนิดที่มีผลกระตุ้นประสาทที่มีผลต่อสารสื่อประสาทเซโรโทนิน (serotonin) เช่น ยาอี (ecstasy) ยาบ้า (amphetamines) ซึ่งการใช้ยาเหล่านี้ร่วมกันจะส่งเสริมทำให้เกิดอาการข้างเคียงจาก Tramadol เพิ่มขึ้นโดยปริมาณยาที่ทำให้ถึงกับเสียชีวิตอยู่ที่ประมาณ 2 กรัม (40 เม็ด) ขึ้นไป โดยยาจะกดศูนย์การหายใจทำให้หัวใจหยุดเต้น

จะเห็นได้ว่า Tramadol สามารถทำให้เกิดการเสพติดได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่นเดียวกับยาเสพติดประเภทฝิ่น เฮโรอีน ต้องมีการใช้อย่างระมัดระวังในผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดยา มีประวัติเสพติดยาหรือแอลกอฮอล์ ผู้ที่มีการใช้ในปริมาณสูงติดต่อกัน หากได้รับ Tramadol เป็นเวลานานและหยุดยาทันทีอาจเกิดอาการถอนยาได้ จึงควรค่อยๆ ลดขนาดการใช้ลง ในกรณีที่ไม่สามารถหยุดยา Tramadol ได้ สามารถโทรปรึกษาและขอข้อมูลได้ที่สายด่วนยาเสพติด 1165 หรือเข้ารับการบำบัดรักษาได้ที่สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

ที่มา : http://www.thanyarak.go.th/thai/index.php?option=com_content&task=view&id=2398&Itemid=1

สรุปข่าว สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี ได้ศึกษาผู้เข้ารับการบำบัดรักษายา ترامาดอล (Tramadol) และสีกุนร้อย ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมาพบว่าผู้เข้ารับการบำบัดรักษากลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้น Tramadol เป็นยาแก้ปวดในกลุ่มโอปิออยด์ (opioids) ออกฤทธิ์เหมือนมอร์ฟินพบว่ามีการลักลอบขายให้กับวัยรุ่นเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิด ทั้งการใช้แบบยาเดี่ยวและผสมกับเครื่องดื่มชนิดต่างๆ ในทางการแพทย์ Tramadol ใช้รักษาอาการปวดรุนแรงปานกลางถึงรุนแรงมาก ผลข้างเคียงของ Tramadol พบได้ตั้งแต่ไม่รุนแรง จนถึงระดับรุนแรงต้องมีการใช้อย่างระมัดระวัง

สถานการณ์ยาเสพติดที่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและสร้างปัญหาต่อความมั่นคงของประเทศ การดำเนินงานตามกระบวนการทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด เป็นแผนงานที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ ทำให้สะดวกและรวดเร็วทันทั่วถึง เหมาะกับการประชาสัมพันธ์เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจในสังคมและการส่งต่อความรู้ได้อย่างกว้างขวางให้ทันกับโลกยุคดิจิทัล และสอดคล้องกับภาวะการที่เป็นในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

1. Thai PBS. ถกปรับแก้ปัญหายาเสพติด เน้นดึงผู้เสพเข้าระบบบำบัดมากกว่าลงโทษคุมขัง [สืบค้น 19 สิงหาคม 2559]. เข้าถึงได้จาก <http://news.thaipbs.or.th/content/255011>.
2. คมชัดลึก. ยังไม่ถอดกัญชา'จากบัญชียาเสพติด. [สืบค้น 4 ก.ย.2559]. เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/news/edu-health/240832>.
3. ผู้จัดการออนไลน์. อัย.เตรียมเสนอแก้ กม.ให้ใช้กระท่อมทางการแพทย์. [สืบค้น 26 ตุลาคม 2559]. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/UpToDate/ViewNews.aspx?NewsID=9590000107255>
4. MThai News. วอนหยุดแชร์! “ไว ด้วยสตรอร์เบอร์รี่” ไม่ใช่ยาเสพติดตัวใหม่. [สืบค้น 26 พ.ย. 2559] เข้าถึงได้จาก <http://news.mthai.com/general-news/535121.html>.
5. สถาบันธัญญารักษ์. Tramadol ภัยร้ายใกล้ตัว. [สืบค้น 30 ธ.ค. 2559]. เข้าถึงได้จาก http://www.thanyarak.go.th/thai/index.php?option=com_content&task=view&id=2398&Itemid=1